

VESZPRÉMMEGYEI UJSÁG

Politikai lap. — Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak: Egész évre 16 kor. Fél évre 8 kor.
Negyed évre 4 kor.

Lehekészek, tanítók, községi jegyzők 12 koronáért
kapják a lapot.

Egyes szám ára 16 fillér.

felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Uj. Matkovich László.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Kossuth Lajos-utca 22.

Telefon: 174.

Csütörtökön, pénteken, vasárnap és hétfőn a lapok
az utcán is árusítatnak.

Előfizetési felhívás.

Október 1-én új előfizetést nyitunk lapunkra, amely a jövő 1919. évvel tizedik évfolyamába lép be.

Egy előfizetési felhívás szűk keret volna ahhoz, hogy az új lapnegyeddel lezáruló kilenc évi munkásságunkra visszatekintsünk; de a célból, hogy vármegyénk közönségének támogatását kikérjük, nem is szükséges az. Aki akarta, meggyőződhetett e kilenc év alatt lapunknak úgy az országos politikában, mint a szűkebb hazánk: vármegyénk közéletének figyelmében követett irányelveinkről s akinek felfogásával az megegyezett, módjában állott ennek kifejezést is adni.

Mink tehát úgy mint eddig is, tartjuk magunkat a régi magyar közmondáshoz, hogy „jó bornak nem kell cégér.”

Mégis az új lapnegyed küszöbén reá kell mutatnunk három lényeges körülményre, amelyek az ujjon belépő vagy régi előfizetőinket további elhatározásukban vezethetik. Az egyik az, hogy a Veszprémmegyei Ujság nem fordul, mint a napraforgó, a mindenkorli politikai hatalom felé, hanem halad a magyar nemzeti eszmék és Veszprém vármegye jól felfogott érdekeinek szolgálatára kijelölt útjában minden anyagi érdek nélkül; sőt ha kell, annak mellőzésével is; s e tekintetben nem engedi magát korlátozni sem kecségetető ígéretekkel, sem megfélemlítésre szánt erőszakoskodás által. Az a másfél esztendő, amióta a tisztességes ellenzék szerepet tölthet be, elég beszédes bizonyíték erre.

A másik, amit vármegyénk közönségének figyelmébe ajánlunk, az, hogy a Veszprémmegyei Ujság az egyedüli e megyében, amelyik a háboru torzszülötteként lábrakapott s úgynevezett „világáramlattal”, a radikális demokráciának hazát, vagyont, vallást és erkölcsöt veszélyeztető bolsevikki szellemével nyíltan szembeállott, azzal bátran megütöközött, s az ellen — legjobb tudása szerint — a megtámadott egyeseket is megvédelmezte.

Végül — és ez a harmadik a lényegben — ennek a veszedelmes radikálizmusnak a politika intézésére nem kicsinyelhető befolyásával szemben a Veszprémmegyei Ujság védelmezője és szószólója volt a föld népének: nagybirtokosnak és kis-

gazdának egyaránt, amely társadalmi osztályra szeretné a radikálizmus áthárítani a háboru súlyos terheit a felelősséget.

Amidőn tehát e felhívásunkkal megnyitjuk az utat a lapunkat támogatni kívánó új előfizetők előtt, egyúttal felhívjuk régi előfizetőinket, hogy szept. 30.-án lejáró előfizetésüket mielőbb megújítani sziveskedjenek.

Hátrálékosainkat pedig ismételtén és nyomatékosan arra kérjük, hogy hátrálékuk sürgős kiegyenlítését tekintsek közérdekű feladatnak. A mai papírszükség mellett és nyomdai erő hiányában ugyanis tetemes áldozatot kíván a lap előállítására, s ezt csak akkor eszközölhetjük zavartalanul, ha munkában és anyagban nyújtott szolgálatunk ellenértékét mi is megkapjuk az olvasóinktól.

A kiadóhivatal.

Jobbra-balra.

Minden hivatalos és félhivatalos cáfolat ellenére tartja magát a hír a kormányválságról. Após-vőék (beleértve a kövér Vilikét is) cselszövő csoportja nem tágít és nem engedi a válsághíreket a napirendről lettünni. Most egyszeriben megint nagy hazafiak, akik függetlenségéről, perszonál unióról, magyar hadseregéről stb. álmodoznak, főleg azonban az ő kormányuralmukról. Hiába, a mint a virágnak nem lehet megtiltani, hogy ne nyíljék, ha jó a kikelet, azonképen az is változhatatlan természeti törvény, hogy makkal álmodik az éhes — galamb. S mint-hogy az egyszeri cigány arra is megtanította őket, hogy amit az ember akar, az már félig meg is van, tehát ők kitarthatóan és rendületlenül akarják a kormányválságot s ezért hirtelileg azt folytonosan a sajtójukban. Ugyan minek zavarni őket ebben a kisdud játékukban? ...

Az eszménykép.

„Szükségesnek tartjuk a teljes győzelmet. Tárgyalásba nem bocsátkozhatunk. Még ha Ausztria és Magyarország ki is jelentené holnap, hogy békeprogramomnak mind a tizennégy pontját elfogadják, akkor is ragaszkodnom kellene ehhez az állásponthoz. Nem hiszünk az ellenség szavának. Lehetetlennek kell tennünk, hogy megszeghessék szavukat.”

Hogy pedig sokáig ne törjed rajta a fejedet kedves olvasó — ha ugyan

a fővárosi lapokból még nem olvastad —, vajjon melyik vérengző ántantbeli diplomata mondta ezeket a szavakat, sietünk ideiktatni, hogy bizony azok az amerikai békeangyalnak, Wilson köztársasági elnöknek ajkairól hangzottak el.

Ezzel aztán már akár be is fejezhetnők a vezércikkünket, mert ugyan miféle magyarázat kell még ehhez? Kell-e bővebben fejtegetnünk a hazafias, józan magyar közönség előtt, akik közül — büszkék vagyunk reá! — a mi olvasóink is toborzódnak, hogy mit jelent a fentidézett kijelentés? Hogy az azt jelenti: *harc a végsőig*, amíg csak teljesen le nem igáznak bennünket, amíg csak egy csöp élet van bennünk. Hogy most már akkor sem kegyelmez meg nekünk a lófogu békeangyal, ha megalázkodunk előtte, térden csuszva békét könyörgünk tőle és alázatosan megígérjük neki, hogy abban a bizonyos 14 pontban feisorolt minden feltételt vakon elfogadjuk. Hogy tehát arcátlan, hazug képmutatás volt a Jenki vezérnek egész békepolitikája, amivel csak törbe akarta csalni a központi hatalmakat; mert ime: amikor egy picit jobban megy a dolguk a nyugati harctéren, egyszeriben elfelejti az elnök ur, hogy ő tulajdonképen a *hódítás nélküli* békének és a *népek egyenjogusításának* az apostola és most már szóba sem áll velünk addig, amíg cafatokra tépett testtel, élettelenül a lábai előtt nem fetrengünk.

Nincs olyan magyar ember, akinek ezt magyarázgatni kellene. És nincs olyan magyar ember, akinek a keze ökölbe ne szorulna ilyen álnok-ság láttán s aki szívében a becsületes, őszinte békevágygal ugyan, de büszke daccal és méltó elkéséredéssel el ne tőkölné magát, hogy most már csak azért sem engedi szép hazáját az ántant rablók kezére jutni.

De mégis: van még magyar ember ebben az országban, akinek kebelét nem dagasztja — noha származása is kötelezné reá — az ősi erény; aki ostobaságból vagy gonoszságból, vagy talán mindhárom okból (nem tudom) még ma is eszménykép gyanánt tiszteli az önző, uraloméhes, diadalzomias amerikai elnököt s ez gróf Károlyi Mihály. Aki még mindig hajlandó volna a 14 pont alapján földünk feldarabolásába, évezredes, vérel szerzett jogaink elalkuvásába befemenni s aki elsőnek sietett odakiáltani innét

ezt a tárgyat többféle változatban, de sohol sem olyan részletekkel, hogy szemérmes asszonyok pirulás nélkül végig ne nézhessék. Bródi Sándor nem így cselekedett. Ő az alapján szép szociális gondolatot bekente a modern irodalom maszatjával s nem a lényeggel, hanem a *kidolgozással* kíván hatni. Erre vall az a sok bölcselés a párbeszédekben, amelyel a cselekmény repedéseit akarja összedrótózni. (Valóban drótosít munkát!) Ugyan minnek merészkedik valaki hozzá nem értő kezekkel az élet nagy mélységeibe lenyulni s annak finomságai után halászni! Minek kezd Bródi egy tönkrement köznemesi család lelkületének a megrajzolásába, amikor sejtelve nincs arról. Az ő alakjai lehetetlenek. Mert vagy őszintén jók és becstelenségek, amilyenek ő festeni próbálja, akkor kizárt dolog a megalkuvás. Vagy becstelének, akkor meg hiányzik a szenvedés hosszú láncolata, amely iránt az író rokonszenvet akar keltetni, de csupán ellenszenvet ébreszt. Mert hiába minden fajnázás, anya és apa egyaránt tud, *kell* tudnia a leány sorsáról. És *ezért* a szülőkért áldozná fel magát a szépséges hajadon, akik nemcsak tiszteletre, de szeretetre sem érdemeseek? No, és a nagyhercegi familia is gyönyörű népség. Szó sincs róla, ilyen szivtelenségek, ilyen szociális hünök előfordulnak a legmagasabb körökben is. De ilyen *otrombán* végrehajtva még sohol sem tapasztalhatta Bródi Sándor. *Ahogy* a leányt megszerzik, ahogyan egymásközül tárgyalnak (a serdülő leánykák és a cselédség föléhallatára), bizony valami jóraválóbb falusi kanász-családnak is szegyenére válnék. Szinte öntudatlanul gyakorol az író kritikát saját műve fölött, amikor a leánnyal a szemükbe mondhatja, hogy „maguk *nem* uak!” Bizony nem! Megkoronázza végül a durvaságok sorozatát a szerelmes herceg urnak öreg anyja által kiosztott pofon. Megható drámai csattanó! De *ebbe* a darabba teljesen beleillik, kár, hogy néhány háttérjátás is nem következett, amire szintén vártunk. — Nem, Bródi ur *így* nem csinálják a legfelsőbb tízezerknél. Azokat, éppen azokat a *szűrt* ajtók jellemzik. — Kovács Lulu (a leány) mint mindig, gyönyörűen oldotta meg feladatát. A rossz darabhoz nem is méltó drámai erővel játszott és ért el óriási hatást. Mellette *Vécsey* Ilona régismert művésze tündökölt a nagymama szerepében. Sokkal több valószínűséggel alakította az öreg hercegnőt, mint az író megrajzolta. *Bródi* alakításából hiányzott az előkelőség, de hiszen ebben is az író a hibás. Egyébként ügyesen játszott *Gulyás*, a viszonyt közvetítő báró kített — lényegesen volt. *Gulyásné* (anya) és *L. Medgyasszay* Amál (a hű cseléd) méltók még a felemlítésre megértő játékkukért.

KOLCSONÓKET

hűzetviselőknék, nyugdíjaseknak fizetési előjegyzésre életbiztosítással kezesség nélkül, továbbá földbirtokokra, házakra ötven évtől egész hatvanöt évi törlesztésre, második helyre tíz évi törlesztésre.

Veszek örökségeket, házrészeket, életbiztosítási kötvényeket, ezüstneműeket.

farádi BALOGH CONSTANTIN

BUDAPEST, VI., Vörösmarty-utca 41. szám.

Telefon 170-91. (Válaszhelyeg csatolandó)

Viszketőtséget, Sömörít, Rüh

leggyorsabban elmulasztja
a D. Fleisch-féle eredeti
törvényesen védett

„Skabofom“-Kenőcs.

Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti készítésű Dr. Fleisch-féle kérjünk.
Próba légey 3—K, nagy légey 5 K,
családi légey 12 K.

Veszprém és vidéke részére írókatár:

Köszönje Emil „Pakete sas“ gyógyszerárára
Veszprémben.

Vételnél a Skabofom-védjegyre ügyeljünk.

Iskolaszerek, rajzszerkek, papírok,
minden e szakba vágó cikkek a
legelőbb áron kaphatók

PÓSA ENDRE

könyvkereskedésében

Veszprém, Rákóczy-tér 3. sz.
(Saját ház.) Telefon 93.

Minden iskolában használható
tankönyvek raktáron vannak.

Perzsia, — —
Breitschwanz,
Sealskin — —

kabátok

Alaska, kék, ezüst,
fehér róka — — —

boák

karmantyuk

nagy választékban

KEMÉNY SZÜCS

SZÖRMEÁRUHÁZABAN

Budapest, VI., Andrassy-ut 6.

Árjegyzék ingyen. Telefon 62-76.

Videki rendelések postán is eszközöltnék.

Használjunk hadisegély
postabélyeget!

BIRTOKOKAT

keresek megvételre, tekintet nélkül terjedelmükre. Közlendő a birtok művelési ága, termérték, a birtok tehertételei, részletes leírása az épületeknek, fundus instruktor részletezése, vasúti állomás s a birtok ára.

Ájánlatokat kér:

farádi Balogh Constantin

banküzlet

Budapest, VI., Vörösmarty-utca 41.

Telefon 170-91.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal.